

Prof. Dr. Marc de Vos

Hoofddocent UGent, gastdocent VUB, directeur Itinera Institute

Disruptie voor juristen: welke juristen hebben we in de toekomst nodig?

1. ALGEMEEN

juridische wereld, en justitie in het bijzonder, is traag en van nature uit conservatief tav grote veranderingen.

2. GROTE VERANDERINGSTRENDS

- a. Welvaartsstaat, regulerende staat en rechtscultuur: rechten, plichten, claims, de erosie van gezag, vermenging van politiek en recht
- b. De terugkeer van de staat: burgerschap, veiligheid, grenzen, law & order
- c. Internationalisering = complexiteit
- d. Technologie: grootste potentieel voor betere rechtsbedeling en voor 'disruptie' van het juridische beroep:
  - i. Het juridische werk: internet en internetplatformen, UpWork & co
  - ii. De (rol van de) jurist: AI, blockchain & automatisering van geschillenpreventie en/of -oplossing, incl. automatische bemiddeling
  - iii. Meer dan recht: interdisciplinair teamwerk ipv individuele expertise, bv. ontwikkeling van algoritmes/software
  - iv. Minder juristen: big data, verlies van privacy en 'law & order' handhaving
- e. Geld is schaars

3. IMPACT VOOR DE JURIST VAN DE TOEKOMST (& gelijkenissen met artsen)

- a. Meer vleesgeworden rechtscultuur: gedrag en verantwoordelijkheid
- b. Meer dan een individuele jurist: onderdeel van een waardeketen
- c. Veel meer preventie ipv beslechting, in het bijzonder:
  - i. In het economische verkeer en in intermenselijke relaties
  - ii. In 'good governance' rond het web van rechten/plichten
  - iii. NGO ipv formele rechtsgeschillen
- d. Van eerste lijn naar tweede lijn